

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

III обикновено Народно Събрание.

(Втора сесия.)

XVIII. ЗАСЪДАНИЕ, ЧЕТВЪРТЪКЪ 17 НОЕМВРИЙ 1883 ГОД.

(Начало въ 2 часа послѣ пладнѣ, подѣ председателството на г-на Д. Грекова.)

Председателъ: Ще се чете списъка на г-да депутатитѣ.

Секр. Шивачовъ (чете го): Отъ 53 души представители присѣтствуватъ 43 и отсѣтствуватъ 10 души, а именно: Илия Ицърбановъ, Филипъ Мариновъ, М-ръ Начевичъ, Костаки Анковъ, Атанасъ Минчовъ, Петръ Мецовъ, Сукнаровъ, М-ръ Балабановъ и Д-ръ Геровъ.

Председателъ: Тѣй като болшинството на Събранието присѣтствува, то обявявамъ засѣданието за открито. Има нѣколко протоколи да се четатъ, както отъ миналитѣ наши засѣдания, така и отъ засѣданието, което стана, когато отъ ново се събрахме.

Секр. Шивачовъ: (Прочита 4 протокола отъ миналитѣ засѣдания и послѣдния протоколъ).

Председателъ: Има ли нѣкой отъ г-да представителитѣ да направатъ забѣлѣжки върху прочетенитѣ протоколи?

Дуковъ: Тука въ единъ отъ протоколитѣ станала една погрѣшка. По независими отъ мене причини, азъ не можахъ да присѣтствувамъ въ това засѣдание; но, до колкото знамъ, това дѣто се каза за депутатитѣ, които били противъ конвенциитѣ, не е така. Тия депутати, които не искаха да подпишатъ бѣха именно за отлаганieto на конвенциитѣ, а не бѣха противъ тѣхъ, като желяха да се разгледатъ тѣ въ едно конституционно Събрание. Азъ нѣмамъ нищо противъ това, но само искамъ да се забѣлѣжи, че на мѣсто думата «е билъ противъ» тука е дума за отлаганieto.

Председателъ: Ще забѣлѣжа на г-на Дукова, че тогава особни списъци имаше за г-да депутатитѣ и тѣ се записваха, именно, кои сж за и кои противъ. Но г-нъ Дуковъ толкова повече нѣма право да прави бѣлѣжки, тѣй като той, както самъ каза, не е присѣтствувалъ въ това засѣдание. Но както и да е, то ще се забѣлѣжи.

Марко Велевъ: Колкото за г-на Дукова, той може самъ за себе си да говори; но ние, които сме били, сме си дали гласа спорѣдъ нашето убѣждение, и той не може да говори за другитѣ.

Председателъ: Има ли нѣкои още да направятъ забѣлѣжка върху прочетенитѣ протоколи? (Нѣма). Тѣй като точността на протоколитѣ не се оспорва отъ Нар. Събрание, то обявявамъ ги за окончателни.

Г-да депутати! Преди всичко считамъ за своя длъжностъ да извѣстя, че съгласно съ желанието на Нар. Събрание, исказано въ миналото засѣдание, да се поздравятъ Нейно Величество Русската Императорица, по случай рождений день, имахъ честта още сжщия день да се представя предъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, да го помоля, да поднесе отъ името на Събранието поздравление на Нейно Величество Императрицата. Н. ВИСОЧЕСТВО самичкъ се натовари да изпълни това желание на Нар. Събрание, и да поднесе поздравлението чрезъ надлежния пѣтъ, което безъ всяко съмнѣние е вече сторено. (Ръкоплескание). Г-да! Преди да пристѣпимъ къмъ дневний редъ има нѣколко книжа, които сж по-

стѣжили отъ разни М-ства: ще ги прочета на Нар. Събрание, послѣ ще пристѣжимъ къмъ дневний редъ, и сетнѣ, ако остане врѣме, може, или коммисия да се избере или както намѣри за добро Н. Събрание.

Преди всичко имамъ едно отношение отъ М-ството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла. (Чете):

Министерст. на Вжтрѣш. Дѣла
Отдѣление Админ. Полиц.
№. 7586.
Ноемврий 17 день 1883 год.

Господину Предсѣдателю на Народното Събрание.

При настоящето имамъ честь да испроводя, Господине Предсѣдателю, преписъ отъ указа на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО отъ 17 текущий ноемврий подъ № 973, съ който указъ се приканя Народното Събрание да се произнесе върху измѣненіята, които трѣбва да претърпятъ глава XIII и XIV отъ конституцията, съгласно приложенитѣ при указа законопроектъ.

Министръ Д. Цанковъ.

Главенъ Секретаръ: Петковъ.

И. д. Началника на Отдѣлен. Теневъ.

УКАЗЪ.

№. 973.

НИЙ АЛЕКСАНДРЪ I

Съ Божия милостъ и народната воля

Князь на България.

На основание Манифеста Ни отъ 6 септемврий текущата 1883 год. и съгласно съ мнѣнието на Министерский Съвѣтъ.

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. Да поканимъ Нар. Събрание да се произнесе върху измѣненіята, които трѣбва да претърпятъ глава XIII и XIV отъ конституцията, приета отъ Търновското учредително Нар. Събрание, споредъ прилагаемий при настоящия Указъ законопроектъ.

II. Исполнението на настоящия Указъ възлагаме на Нашия Министръ Предсѣдателъ и Министръ на Вжтрѣшнитѣ Дѣла.

Издаденъ въ Нашия Дворецъ въ София на 17 ноемврий 1883 год.

На първообразното съ собствената рѣка на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО написано:

Александръ.

Вѣрно: И. д. Началника на Отдѣлението М. Теневъ.

Предсѣдателъ: Законопроекта е приложенъ, но поради краткостта на врѣмето нѣма повече, освѣнъ единъ екземпляръ; за това бюрото на Нар. Събрание ще се натовари да го даде подъ печатъ и послѣ ще се раздаде на г-да представителитѣ. (Съгласно). Друго отношение отъ М-ството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла. (Чете):

М-ство на Вжтрѣшнитѣ Дѣла.
Отдѣление стопанско.
№. 7587.
Ноемврий 17 день 1883 год.
г. София.

Г-ну Предсѣдателю на III Обик. Н. Събрание.

Имамъ честь при настоящето да испроводя, Г-не Предсѣдателю, за внасяние на разглѣждане и разрѣшение въ настоящата сессия на Нар. Събрание постѣпанитѣ въ повѣренното ми Министерство прошения, съ приложенитѣ къмъ тѣхъ книжи, на Търна и Пена сестри на покойния поборникъ, Стефана Караджа и на поборника Първула Станковъ отъ г. Бѣлоградчикъ, съ който, Търна Тодорова и Първулъ Станковъ, молятъ да имъ се увеличи размѣра на пенсията, а Пена, втората сестра на поборника Караджа, моли да ѝ се опредѣли пенсия и да се вземжтъ дѣтцата ѝ на възпитание въ нѣкое правителствено училище.

При това считамъ за нужно да добавя, че на сестритѣ на Стефана Караджа въ слѣдствие на едно постановление отъ Министерский Съвѣтъ отъ 26 ноемврий 1881 год. е дадено едноврѣменно парично пособие отъ по 300 лева, а на Търна Тодорова, освѣнъ това съгласно рѣшението на Държавний Съвѣтъ отъ 29 априлий т. г. опредѣлена мѣсечна пенсия въ размѣръ на 15 лева. Поборника, Първулъ Станковъ, който тоже моли да му се увеличи пенсията, получава въ настояще врѣме годишна пенсия въ размѣръ на 300 лева.

За разрѣшението, което ще послѣдва по горѣпоменжитѣ прошения, моля Господине Предсѣдателю, да ми се съобщи като се възвръжжтъ приложенията.

Министръ: Д. Цанковъ.

Главенъ Секретаръ: Петковъ.

И. д. Началника на Отдѣлението: М. Теневъ.

Какъ мисли Нар. Събрание да направи съ това отношение? (Гласове: да се испрати въ прошетарната коммисия). Които сж на мнѣние да се испроводи въ прошетарната коммисия, да си дигнатъ ржката. (Болшинство).

Предсѣдателъ: Има единъ докладъ отъ М-вото на Вжтрѣшнитѣ Дѣла: (чете):

Отношение отъ Министерството
на Вжтр. Дѣла
№ 7586
17 ноемврий.

До Шо Обикновено Нар. Събрание

ДОКЛАДЪ

Съгласно 65 чл. отъ новия законъ за окр. съвѣти, утвърденъ отъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО Господаря съ указъ подъ № 698, до първото свикване новия окр. съвѣти, съществующия окр. съвѣти, можах да изпълняватъ обязанностите си, съобразно съ по-предишните закони и да получаватъ платите си отъ суммите, ассигновани въ Дър. Бюджетъ и то до 1-й януарий текущата година само.

Като не бѣше възможно обаче да се наредятъ съвѣтите съгласно новия законъ за да се закриятъ съществующите; понеже отъ това можеше да се спрѣтъ много работи и да се повредятъ интересите на страната и като въ бъдещите окръжни бюджети, споредъ новия законъ, расходите се възлагаха на самите окръзи, това което не може да се приложи до днесъ, а съществующите бюджети трѣбаше да се плащатъ отъ държавното съкровище въ бюджета, на което нѣмаше предвидена за тѣхъ особена сума, освѣнъ 56,000 лева, отпусната отъ Нар. Събрание като проста помощ, то повѣренното ми Министерство на основание чл. 39 отъ закона за отчетността на бюджета и съ съгласието на финансовия Министръ (чл. 31 отъ сѣщия законъ) съ доклада си подъ № 5109, внесе въпроса въ бившия Държ. Съвѣтъ съ молба да разрѣши отпущанieto на свърхбюджетенъ кредитъ 300.000 л. за покриване разносните по обдържанieto окр. съвѣти и исплащане пжтни пари на гласните по изборите на сѣщите съвѣти.

Дър. Съвѣтъ съ отзива си подъ № 824, отъ 20 августъ т. г. разрѣши на повѣренното ми Министерство за да може то да се възползува за тая нужда отъ свърхбюджетния кредитъ 300.000 лева.

По слѣдствие на туй и съгласно горѣпомѣнхтия чл. 29 отъ закона за отчетността по бюджета, съ настоящия си докладъ, честь имамъ да поднеса въпроса на одобрение на Народното Събрание, като същевременно прилагамъ препишъ отъ указа на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО подъ № 967, който утвърждава отпущанieto на горѣспоменхтия свърхбюджетенъ кредитъ.

Нъ като имамъ предъ видъ че споредъ чл. 87 отъ закона за окр. съвѣти, повѣренното ми Министерство трѣба да плаща и пжтни пари на гласните по изборите на съ-

вѣтите, които пари, по имѣющите се свѣдения въ Министерството, възлизатъ на 122.370 лева, понеже отпуснаният свърхбюджетенъ кредитъ 300.000 лева, не ще да стигне нито за обдържанieto на съвѣтите, както това се вижда отъ приложената тукъ смѣтка, то честь имамъ да предложа на Народното Събрание, че освѣнъ 56000 които Събранието отпусна за помощ на новите окръжни съвѣти презъ тек. 1883 година, да отпусне допълнителенъ свърхбюджетенъ кредитъ отъ 66000 лева отъ които ще има да се похарчатъ за състава на съвѣтите, а съ остатъка ще се исплатятъ пжтните пари на гласните по изборите на сѣщите съвѣти.

Министръ: Цанковъ.

Това мисля, трѣбва да се препрати на комисията за бюджета. Приема ли Н. Събрание да се испрати въ бюджетарната комисия? (Приема се).

Който не приема да си дигне ржката. (Меншество).

Друго отношение отъ М-вото на Вжтрѣш. дѣла. (Чете:)

Министерство на Вжтрѣш. дѣла.
№. 5784.

Господину Предсѣдателю на III Обикновено
Народно Събрание.

Общинските съвѣти въ селата Новий-Пазаръ и Прѣславъ (Шуменско окръжие) предади на тамошния Окржж. Съвѣтъ протоколи съставени на 11 и 27 Юлий т. г. съ които молятъ да се прѣобърнатъ общините имъ отъ селски въ граждански. Окржжниятъ съвѣтъ като разглѣдалъ тия протоколи и като взелъ предъ видъ, че тия села сж центрове на двѣ отдѣлни околии, че тамъ се намиратъ сѣдилищата на околийските началници и мирови сѣдии а освѣнъ това, че първото отъ тия двѣ села има свой недѣленъ пазаръ, на който дохаждатъ купувачи и продавачи отъ околността а второто е знаменито по историческото си минало като столица на Българското царство, въ засѣданията си отъ 3 и 5 Августъ т. г. постановилъ да ходатайствува да се уважи прощата на жителите отъ горѣречените села.

Вслѣдствие на това като прилагамъ при настоящето цѣлата преписка по това дѣло, имамъ честь да Ви моля, Господине Предсѣдателю, да предложите това ходатайство на Ново-Пазарската и Прѣславска община на разглѣждане въ Народното Събрание и за послѣдующето рѣшение да ми се съобщи като се възвърне и цѣлата преписка.

Министръ: Д. Цанковъ.

Главенъ Секретаръ: Петковъ.

И. Д. Началника на Отдѣлението: Теневъ.

Тукъ има различни протоколи, които се спомѣнуватъ и рапорта на Шумненскій окр. управителъ и журналното постановление на Шумненскій окр. съвѣтъ. Какво мисли Н. Събрание да се направи съ това отношение? (Гласове: Да се проводи на прошетарната коммисия). Които приематъ да се проводи въ прошетарната коммисия да си дигнатъ ржката. (Болшинство).

Отношение отъ Министер. на Финанситѣ. (Чете):

Министерството на Финанситѣ.
№. 28878.

До Господина Предсѣдателя на III-то Обикновено
Народно Събрание.

Като прилагамъ при настоящето си преписъ отъ рапорта на Видинскій окр. управителъ, отъ 28 октомврий подъ № 5427 и спомѣнатото въ него прошение отъ жителитѣ на града Видинъ, относительно затварянieto новооткрититѣ скели на Дунава, при селата Ново-Село и Кошава, въ Видинския окржгъ; а тъй сжщо и едно дѣло пронизано и подпечатано, съдържаще заявленията и на други общини въобще по затварянieto съществуващитѣ скели по селата, което дѣло остана неразгледѣно отъ миналата сессия на Народното Събрание, честь имамъ да Ви моля, Господине Предсѣдателю, да го предадете на прошетарната коммисия за разглѣждане и докладване въ сегашната сессия на Народното Събрание.

Министръ: Г. Д. Начовичъ.

Главенъ Секретаръ: Д. Поповъ.

Началникъ на Отдѣлението Д. И. Ивановъ.

Предсѣдатель: Друго отношение отъ Министерството на Финанситѣ (чете):

Министер. на Финанситѣ.
Отдѣление III.
№. 28877.

Ноемврий 16 день 1883 г.

До г-на предсѣдателя на III-то обикновено Нар.
Събрание.

Имамъ честь да проводя копие отъ рапорта на Ломската митница отъ 8 того подъ № 726 съ молба да го предадете на бюджетарната коммисия, за да прѣдвиди въ бюджета при Ломската митница още единъ подсекретаръ, когото М-рвото счита за нужденъ, защото дѣйствиелно има въ тѣзи митница пб-много работа, отъ колкото въ другитѣ митници, съ експедиранieto нѣщата за Двореца и на агентитѣ и съ приеманieto стокитѣ отъ параходитѣ направо отъ митницата,

а не отъ агенцията, както това става въ нѣкои отъ крайдунавскитѣ митници.

Министръ: Г. Д. Начовичъ.

Главенъ Секретаръ: Д. Поповъ.

Началникъ на отдѣлението: Д. И. Ивановъ.

Настоящото отношение азъ мисля да се испроводи въ бюджетарната коммисия. (Съгласни).

Предсѣдатель: Отношение отъ М-ството на Финанситѣ (чете):

Министер. на Финанситѣ.
Отдѣление IV.
№ 28848.

Ноемврий 15 день 1883 г.

Г. предсѣдателю на III-то обикновено Н. Събрание.

Като приключвамъ тукъ една вѣдомость извлѣчена отъ рапортитѣ на окржжнитѣ управители за хранитѣ дадени взаимообразно на несъстоятелнитѣ мѣстни жители и на преселенцитѣ презъ 1878, 79 и 80 година и за които храни надлежнитѣ окр. съвѣти сж постановили да се ходатайствува за опрощението имъ, честь имамъ, Господине Предсѣдателю, да Ви моля, да внесете този въпросъ на разглѣждане въ Народното Събрание.

Министръ: Г. Д. Начовичъ.

Главенъ Секретаръ: Д. Поповъ.

Началникъ на отдѣлението: Г. П. Шойлековъ.

Предсѣдатель: Народното Събрание приема ли да се испрати това отношение въ прошетарната коммисия? (приема се),

Отношение отъ Министерството на Правосъдието (чете):

Минист. на Правосъдието.
№. 4694.
Ноемврий 8 день 1883 год.

До господина предсѣдателя на Народ. Събрание.

Вслѣдствие представлението на Варненскій окржженъ сждъ отъ 24 октомврий 1883 год. подъ № 6385, като Ви препрашамъ при това въ преписъ опредѣлението му, подъ № 86, станало въ общото му събрание на 19 октомврий 1883 год. относительно откриванieto изново, закритото презъ миналата 1882 година Козлудженско мирово сждилище, имамъ честь да Ви увѣдомя, Господине Предсѣдателю, че и повѣренното менъ М-рство не намира за непремѣнна нужда откриванieto на въпросното мирово сждилище.

Министръ: К. Стоиловъ.

И. д. главенъ секретаръ: Д. Михайловъ.

Началникъ на отдѣлението: Д-ръ Бодаревъ.

Приема ли Нар. Събрание, да се испроводи това отношение въ бюджетарната комисия? (Приема се).

Дуковъ: Азъ мисля да се удовлетвори това прошение. Най-сетнѣ Министра, ако предложи, че не е нужно и тѣзи хора невъзможно е да иматъ сѣдилище, ние познаваме тѣзи хора, тѣ се намѣрватъ въ таково трудно положение, щото 19—20 часа ходятъ на пѣтъ, за да се сѣдятъ. Тѣ отъ 5 мѣсеца, като сѣ дали прошение не могатъ да получатъ призовка за разгледване дѣлата имъ. Мисля, че бѣше рѣшено за това нѣщо и съ такава цѣль се испрати то.

М-ръ Стоиловъ: Предложението за мировото сѣдилище въ Козлуджа е направено въ миналото засѣдание. Отъ сведѣнията, които събрахме отъ прокурора и предсѣдателя на окръжний сѣдъ въ Провадия, излиза, че нѣма нужда да се отвѣра мирово сѣдилище въ Козлуджа; но факта доказва, че не е окончателно рѣшено, да се не отвѣра. Отъ географическото положение на Козлуджа и разстоянието, което иматъ жителитѣ Козлудженски да ходятъ въ Провадия, излиза, че може да има причина да се отвори тамъ сѣдилище. За това го препратихъ въ Нар. Събрание и мисля, че ако се препрати на бюджетарната комисия, тамъ може този въпросъ да се разияни.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание да се испроводи това отношение въ бюджетарната комисия? (Приема се).

Шивачовъ: Въ прошетарната комисия.

Предсѣдателъ: Не е ваше предложението, г-нъ Шивачовъ, като се произнесе Нар. Събрание, тогава предлагайте. Ония г-да представители, които приематъ, да се испроводи това отношение въ бюджетарната комисия, да си дигнатъ ржката. (Приема се да се испроводи въ бюджетарната комисия).

Отношение отъ Министерството на Финанситѣ. (Чете:)

Отношението
отъ
Министерството на Финанситѣ,
№. 28510.
Отъ 11 ноемврий.

Г-ну Предсѣдателю на Нар. Сабрание.

При това честъ имамъ да Ви препратя, г-не Предсѣдателю, завѣренъ преписъ отъ доклада до НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО подъ № 28317 и указа отъ 9 текущій ноемврий подъ № 953, съ молба да благоволите и го внесете въ едно отъ по-близкитѣ засѣдания на Нар. Събрание за разгледване.

Министръ: Г. Д. Начовичъ.

Главенъ Секретаръ: Д. Поповъ.

Началникъ на Отдѣлението: М. Теневъ.

Азъ мисля, че настоящето пакъ трѣбва да се испроводи въ бюджетарната комисия. (Приема се).

Отношение отъ Министерството на Просвѣщенiето. (Чете:)

М-вото на Просвѣщенiето.
№. 4125.

До г-на Предсѣдателя на Нар. Събрание.

Съ настоящето си, като Ви препращамъ едно прошение заедно съ преписъ отъ училищното свидѣтелство на Еленския подданикъ Орфей Попповъ, испроводенъ отъ Цариградския силогосъ за учителъ въ село Бѣла, Варненски окръгъ, честъ имамъ да Ви помоля, Г-не Предсѣдателю, да го внесете на разгледване въ Нар. Събрание и да ми съобщите рѣшението на Събранието.

Министръ: Д. Молловъ.

Главенъ Секретаръ: Генчовъ.

Началникъ на отдѣлението: С. Вацовъ.

М-ръ Молловъ: Както знаете, г-да представители, спорѣдъ нашата конституция никой чужди поданикъ не може да заема държавна или общественна служба. Колкото се отнася до държавната служба, М-ството се е грижало да унази този законъ и сѣ се приемали повечето чужденци съ контрактъ; но има друга служба, — общественна, къмъ която се отнасяли учителитѣ, и за този въпросъ се е премѣлчавало всѣка година, по нѣколко учители дохождатъ иностранци и учителствуватъ безъ да изпълнятъ гражданскитѣ закони. Министерството, като има предъ видъ да се изпълни закона, тази година предложи на инспекторитѣ, никакъ да не приематъ чужди поданици, освѣнъ, ако се одобрятъ отъ Нар. Събрание; и на това основание се отнася този учителъ да иска удобрението на Нар. Събрание. При това има да прибави, че този учителъ се е училъ въ Пловдивъ и знае добръ Български язикъ.

Предсѣдателъ: Какво мисли Нар. Събрание да се направи съ настоящето прошение? (Гласове: Да се испрати на прошетарната комисия).

Бобчевъ: Да се предаде на прошетарната комисия и и ще размислимъ послѣ, какво ще правимъ; защото сега изведнажъ не можемъ да рѣшимъ.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание, настоящето прошение заедно съ отношението да се испроводи въ комисията за прошение. (Приема се).

Отношение отъ М-ството на Финанситѣ. (Чете отношението подъ № 28544, съ което се внася законопроектъ за гербовий сборъ, и относния указъ).

Желае ли Нар. Събрание, да се избере една особенна комисия за този законопроектъ, или да се даде на нѣкои отъ съществуващитѣ комисии?

Шивачовъ: Азъ мисля, че отъ тоя родъ законопроекти има и други нѣкои; за това да се избере една финансовна комисия, на която да се препратятъ този и други проекти които ще последватъ.

М-ръ Начовичъ: Азъ искахъ да предложа същото, което предложи г-нъ Шивачовъ.

Председателъ: Ако Народ. Събрание желае, може да се остави за по-послѣ да се разгледва. Има и други 2 внесени законопроекта. (Гласове: Съгласни).

Отношение отъ М-ството на Вжтр. Дѣла. (Чете отношението подъ № 7573, съ което се изпраща за разглеждане предложението отъ М-ството на Вжтр. Дѣла за нѣкои измѣнения въ избирателния законъ, градския данѣкъ, октроа, за потока на народната промишленостъ и за правата на намѣстниците на кметовѣтъ.)

Какво мисли Нар. Събрание съ това отношение? (Гласове: Трѣба да се избере комисия). Добрѣ, тогава ще туримъ послѣ на дневенъ редъ избирането на една финансовна комисия, ако остане врѣме, за тѣзи законопроекти.

Друго отношение отъ М-ството на Финанситѣ. (Чете: отношението подъ № 28836, за исплащане на недоборитѣ.)

Има докладъ до НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО и приложение 70 законопроекта и изложение на мотиви. (Да се испрати на същата комисия). Да, може да се изпроводи на същата комисия. (Съгласни).

Отношение отъ М-ството на Външнитѣ Дѣла и Исповѣданието. (Чете отношението подъ № 8619, съ което се препраща предложение за измѣнение приврѣмения уставъ за пощитѣ и телеграфитѣ).

Какво мисли Нар. Събрание да стане съ това предложение? (Гласове: да се избере комисия.) Тогава ще остане на края на дневенъ редъ. Тукъ има испратенъ и законопроектъ за расхода по бюджета на общитѣ сгради, земледѣлието и търговията, който ще се раздаде. Нашия дневенъ редъ състои въ слѣдующитѣ предмѣти: (чете първия предмѣтъ) «изборъ на комисия за разглеждане врѣмешната тарифа за внесенитѣ стоки на Турция, Румжния и Сърбия».

М-ръ Начовичъ: То ще се препрати въ финансовната комисия, която предложи г-нъ Шивачовъ да се избере; защото направо не може да се разисква това.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание предложението на г-на Министра на Финанситѣ, да се препрати врѣмешната тарифа, въ бюджетарната комисия?

Шивачовъ: На финансовната, а не на бюджетарната комисия.

Председателъ: На финансовната ли комисия, г-нъ Начовичъ?

М-ръ Начовичъ: Да, на финансовната, която ще се избере.

Председателъ: Тогава азъ разбрахъ на бюджетарната комисия, а финансовна комисия нѣма, която трѣбва да се избере. Азъ мисля, че не би било злѣ на свършване да рѣши Нар. Събрание, да ли всички законопроекти, които дохождатъ отъ Министерството на Финанситѣ да се пращатъ на финансовната комисия.

Д-ръ Цачевъ: Всички тѣзи законопроекти, които иматъ финансов характеръ, да се изпращатъ въ финансовната комисия, и слѣдъ като ги разгледва тя и направи всичко, послѣ да се разглеждатъ въ Нар. Събрание.

Председателъ: Да рѣшимъ, отъ колко члена да се състои тая комисия.

Дуковъ: Азъ мисля отъ тѣзи нѣкои, които сж неизбѣжни, за тѣхъ да се избере комисия, а всичкитѣ, които се прочетоха, да се не даватъ на комисията, за да не я затрудняватъ; защото както знаемъ нашето врѣме е до 15 декемврий, както се предполага, ние бѣхме рѣшили, щото бюджетната комисия да я оставимъ, за да приготви и по обширно да се помисли върху бюджета.

Колкото предложения се внасятъ, да избираме комисии за всичко, то до 15 декемврий не можемъ ги разгледа, защото бюджетарната комисия се натоворя съ толкозъ дѣла, щото не остава врѣме да се занимава съ тѣхъ. При туй, азъ имамъ предъ видъ, да не се праща всичко сега на комисии, а да остане за друго нѣкое Събрание, а за сега да се опълномощатъ Министритѣ да ги турятъ приврѣменно въ дѣйствието. (Гласове: Не може.) Врѣмето е кратко, бюджета едвამъ ще може да се обжеди и обмисли, както трѣбва. Всѣки пѣтъ така се е приемалъ, но сега да не се приема тѣй. Отъ тази точка зрѣние говоря азъ.

М-ръ Начовичъ: Моитѣ законопроекти, които сж внесени тукъ, състоятъ отъ 7, 8—10 члена, и то сж измѣнения на съществуващитѣ закони, именно измѣнения, които се показватъ вредителни за населението. Тѣй щото за половина часъ комисията може да каже мнѣнието си за всѣки отъ тѣхъ. Като ги получите, ще видите че е тѣй.

Шивачовъ: Ще отговори на г-на Дукова, че Нар. Събрание не го е опълномощило да бъде теглилка, до кога ще стои тукъ Нар. Събрание. Въ сжщо време мисля, че Нар. Събрание не ще се съгласи да се опълномощатъ М-ритѣ да турятъ въ дѣйствиe тѣзи проекти. Г-нъ Дуковъ може да разсждава за себе си.

Дуковъ: Азъ говоря за себе си, а не говоря отъ името на Нар. Събрание. Истина че думата «пълномощие» може да звъни строго на ушитѣ ни, а като имаме довѣрие къмъ Министритѣ, може да се направи това привременно; защото конституцията казва, че подъ отговорността на Министритѣ се оставатъ такива законопроекти и предложения, съ които тѣ се распореджатъ. Ако ще Нар. Събрание, може да приеме още толкова законопроекти за разгледане, само че бюджета ще се приеме повърхностно като веѣки пжтъ. А че щѣло да се продължи отъ 15 декемврий по нататъкъ, азъ мисля, не е законно, защото самата конституция казва, че до 15 декемврий трѣбва да се свърши Събранието. Г-нъ Шивачовъ може да иска да засѣдава до декемврий идущата година.

Председателъ: Мисля, че може да се препратятъ законопроектитѣ на комисии, и разбира се, че ако успѣе комисията, ще се разгледатъ, ако ли не — ще останатъ неразгледани. За туй, мисля, че Н. Събрание ще направи добръ, да пристъпи къмъ избора на комисии, защото щомъ сж внесени проекти отъ правителството, трѣбва да се заемемъ съ тѣхъ.

М-ръ Цанковъ: Струва ми се, че предложенията, които трѣбваше да се внесжтъ, почти сж внесени, има само 2 — 3 още да се внесжтъ, както отъ моето Министерство, така и отъ другитѣ, тѣй щото почти всичкитѣ сж вече тукъ.

Моето предложение е, щото за всичкитѣ други законопроекти които не се отнасятъ къмъ бюджета, да се избератъ особенни комисии: една административна, и една финансова комисия. Бюджетарната да не се натоварва съ частни работи, за да може по-лесно да испита бюджета. Ако приема Нар. Събрание, да се направи това.

Д-ръ Цачевъ: Ако се бои г-нъ Дуковъ, че нѣма време да се разгледатъ бюджета, то може, както каза г-нъ М-ръ Цанковъ, да се избере административна комисия, която да преглѣда законопроектитѣ внесени отъ Министерството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла, които иматъ административенъ характеръ, и послѣ една финансова. Тѣ въ кжсо време ще ги обмислятъ и ще улеснятъ Министерството.

М-ръ Цанковъ: Моля Нар. Събрание, тѣзи комисии да бжджтъ по-малочислени; защото по-добръ ще разгледатъ работата.

Председателъ: Отъ колко души трѣба да състои финансиалната комисия? (Гласове: отъ 5 души). Приема ли Нар. Събрание да състои отъ 5 души? (Приема се).

Какъ желае Нар. Събрание да се избере? (Едни гласове: тайно; други — явно). Ако има 10 души които поддържатъ, да се избере тайно, да си дигнатъ ржката. (Гласове: има).

Понеже имаме да изберемъ още една административна комисия, както предлага г-нъ М-ръ за Вжтрѣшнитѣ Дѣла, моля Нар. Събрание, да се произнесе, отъ колко души да състои. (Гласове: отъ 5 души). Които приематъ да състои отъ 5 души, да си дигнатъ ржката. (Болшинство).

Какъ да се избератъ? (Гласове: явно; други — тайно,) да си дигнатъ ржката. (Дигатъ по-вече отъ 10 души). Значи, ще се избератъ по-тайно.

10 минути отидихъ.

(Послѣ распуска:)

Председателъ (звъни): Ще се чете списъка на депутатитѣ.

Секр. Шивачовъ: (Чете списъкъ на депутатитѣ; и тѣ донисатъ бюлетинитѣ).

Председателъ: (Слѣдъ преброяването на бюлетинитѣ). Г-да представители отъ 53 души депутати 45 сж гласували, 8 отсъствуватъ, именно Филипъ Мариновъ, М-ръ Начевичъ, Никола Сукнаровъ, Илиа Щербановъ, Атанасъ Минчовъ, Бошешевский, Костаки Анкова и Митрополитъ Симеоновъ. Сега ще се четжтъ имената въ бюлетинитѣ. Моля нѣкой отъ г-да представителитѣ да дойджтъ и да провѣриватъ гласовѣтѣ.

Д-ръ Помяновъ: Предлагамъ г-на Вълчева.

Председателъ: Моля г-да Вълчева и Помянова да дойджтъ, (Помяновъ и Вълчевъ отиватъ). Квесторитѣ Манафовъ и Геровъ прочитатъ имената въ бюлетинитѣ. (Слѣдъ прочитанието и преброяването на гласовѣтѣ:) Г-да представители. Ето резултата на гласуването: Получиха Стефанъ Хаджи Добревъ 29, Величко Хаджи Ангеловъ 28, Буровъ 28, Йорданъ Шишковъ 27, Списаревски 19. Има други представители, които сж получили по 10, по- 8 и по-малко гласове.

Йорданъ Шишковъ: Тѣй като съмъ избранъ и въ друга комисия, за това съгласно съ чл. 39 отъ вжтрѣшний правилникъ на Нар. Събрание, отказвамъ се отъ настоящата комисия и предлагамъ на мое мѣсто г-на Хаджи Мана Стоянова, който да се избере по-явно гласуване.

Председателъ: Въ коя комисия сте г-нъ Шишковъ?

Йорданъ Шишковъ: Въ комисията за горитѣ.

Председателъ: Добръ. Народното Събрание може да се произнесе върху този въпросъ. Г-нъ Буровъ има думата.

Буровъ: И азъ съмъ избранъ въ бюджетарната коммисия, и като дълго врѣме ще има да се занимаваме въ нея, моля да ме освободятъ отъ тази коммисия, и ако е възможно, г-нъ Димитръ Поповъ да се приеме вмѣсто мене. (Гласове: съгласни).

Димитръ Поповъ: Азъ мисля, че нѣматъ право да се назначаватъ други освѣнъ онѣзи, които иматъ вишегласие подиръ тѣхъ.

Списаревски: Азъ тоже се отказвамъ, понеже коммисията за горитѣ не е още свършила работата си, и на основание правото, което ми дава вътрѣшния правилникъ азъ се отказвамъ.

Предсѣдатель: Тогава не ще може никой пжтъ да се състави коммисия, ако всички се отказватъ.

Списаревски: Туй право ми го дава вътрѣшния правилникъ.

Анневъ: Тѣзи коммисия за горитѣ си е свършила вече работата и тѣзи дни се очаква докладъ до Нар. Събрание; за това нѣма право да се отказва, напротивъ трѣбва да приеме.

Д-ръ Цачевъ! Оттеглявамъ си думата, понеже онова, което искахъ да кажа, го каза г-нъ Анневъ.

Предсѣдатель: Не трѣбва да бързаме: по-напрѣдъ трѣба да се констатира избора. Най-напрѣдъ избрани сж съ вишегласие: Величко Хаджи Ангеловъ, Буровъ, Йорданъ Шишковъ, Стефанъ Хаджи Добревъ. Г-нъ Списаревски не е ималъ освѣнъ 19 гласа, когато трѣбваше да има 23 за да бжде избранъ. Слѣдователно, за да бжде той избранъ, трѣба да гласува Нар. Събрание изново. Желаетъ ли Нар. Събрание да го избира по тайно гласуване или по явно? (Гласове: по явно). Моля, г-да представителитѣ, които приематъ г-на Списаревски за членъ въ финансовата коммисия, да си дигнатъ ржката. (Болшинство. Приема се).

Списаревски: Азъ се отказвамъ и нѣма да зема участие въ тѣзи коммисия.

Предсѣдатель: Нар. Събрание вече рѣши този въпросъ, Ако бѣхте членъ въ друга коммисия, която има много работа, имайте право, нѣ ако коммисията е свършила работата си, и ако на скоро се надѣе да представи докладъ въ Нар. Събрание, тогава правилника не ви дава право да се отказвате.

Шивачовъ! Азъ предлагамъ въ тѣзи коммисия да се избере единъ отъ мохамеданитѣ депутати, а именно Нури Бей, който ще бжде отъ голѣма полза за коммисията.

Г. Геровъ: Нури Бей е избранъ за членъ въ прошектарната коммисия Има да кажи на г-на Списаревски, че

закона за горитѣ е на свършване, и сега като ще се докладва, той не може да се отказва споредъ правилника. За ради това ще помоля г-на Списаревски, да приеме и да оттегли това свое предложение. (Гласове: Съгласни).

Списаревски: Закона за горитѣ има да се глѣда още една недѣля.

Г. Геровъ: Азъ до колкото зная, този законъ е свършенъ, остава само втори пжтъ да се прочете и да се докладва на Нар. Събрание. И азъ съмъ въ тѣзи коммисия, на която е г-нъ Яневъ и докладчикъ.

Предсѣдатель: Дѣто ще каже финансовата коммисия ще състои отъ слѣдующитѣ лица: Шишковъ, Величко Хаджи Ангеловъ, Буровъ, Списаревски, Стефанъ Хаджи Добревъ. Сега трѣбва да пристѣпимъ къмъ избирането административна коммисия. (Гласове: 10 минути отидихъ). Ще ви дамъ отидихъ, нѣ моля ви се, да не се бавите много, защото врѣмето се изминува. Давамъ ви 10 минути отидихъ.

(Послѣ распуска).

Предсѣдатель: (Звъни). Ще се прочете списъка на депутатитѣ.

Секретаръ Шивачовъ: Прочита списъка на депутатитѣ. (Спускатъ си бюлетинитѣ въ кутията).

Предсѣдатель: (Слѣдъ преброяването на бюлетинитѣ:) Отъ 53 души представители 10 не сж гласували, дѣто ще каже 43 сж гласували. Тѣзи, които не сж гласували сж: Щърбановъ, Камень Симеоновъ, М-ръ Начовичъ, Костаки Анковъ, Бобошеви, Атанасъ Минчевъ, Станковъ, Димитръ Поповъ и Сукнаровъ.

Квесторъ Геровъ: Димитръ Поповъ даде бюлетинъ.

Предсѣдатель: Тогава 44 души сж гласували.

Квесторъ Геровъ: Само г-нъ Сукнаровъ не е гласувалъ а присѣдствувалъ.

Предсѣдатель: Отъ 53 души 44 сж гласували. Моля г-на Аннава и Списаревски, да дойдятъ и помогнатъ при провѣрката на гласовѣтѣ. (Анневъ и Списаревски отиватъ при бюрото). Квесторитѣ Геровъ и Манафовъ прочитатъ имената въ бюлетинитѣ. (Слѣдъ прочитанието имената въ бюлетинитѣ). Г-да резултата на гласуването е слѣдующий: избрани сж: Цачевъ съ 33 гласа, Бошнаковъ съ 32 Батановски съ 31, Мецовъ и Манафовъ съ по 30 гласове (Гласове: Приематъ се).

Яневъ: Тѣй като нито въ една нито въ другата коммисии не фигурира нито единъ отъ турекитѣ представители; заради това, моля да се приложатъ отъ тѣхъ още по

единъ членъ, както на финансовата така и на административната комисия. Предлагамъ за членъ въ административната комисия Кесимъ Заде ефенди, а за финансовата Тестеджи Мустафа.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание за членъ въ административната комисия Кесимъ Заде Мехмедъ ефенди? (Приема се). Приема ли г-на Тестеджи Мустафа да се прибави къмъ финансовата комисия? (Приема се).

Бобчевъ: Понеже никои отъ избранитъ не си дадохъ оставките, които сж и въ други комисии назначени, азъ желая, щото тѣхнитъ доклади, които ще съставятъ, да се напечататъ предварително и да се раздадѣтъ на г-да депутатитъ преди разискванията имъ. Ако приема Нар. Събрание, нека рѣши това. (Гласове: Това споредъ правилника тѣй трѣба да стане).

Председателъ: Сега трѣба да стане распределение на внесенитъ законопроекти помежду комисииѣ. Съ едно отношение отъ Министерството на Вътрѣшнитъ Дѣла се праща предложение за измѣнение приврѣмений уставъ за пошитѣ и телеграфитѣ. Него мисля да препратя въ административната комисия. (Гласове: Да). Моля г-да квесторитѣ да раздадѣтъ приложеното предложение. Послѣ имамъ законопроектъ за исплащанне на недоборитѣ; него ще препратимъ въ финансовата комисия заедно съ обяснителната записка. Послѣ тукъ има предложение отъ Министерството на Вътрѣшнитъ Дѣла за нѣкои измѣнения на избирателний законъ, градскій данѣкъ октроа, за потика на народната промишленность, за правата на намѣстницитѣ на кметовѣтѣ. Тѣхъ предлагамъ да предадемъ на административната комисия. Най-послѣ, имаме законопроектъ за гербовий сборъ отъ Министерството на Финанситѣ, който ще се препрати пакъ въ финансовата комисия. Сега на дневенъ редъ имаме още едно запитване отъ г-на Янева до г-на Министра на Финанситѣ.

Яневъ: Тѣй като г-нъ Министръ на Финанситѣ не прикѣтствува искамъ отлаганието на моето запитване за идущето засѣдание.

Председателъ: Тогава дохожда на дневенъ редъ интерпелацията на г-на Списаревски къмъ Министерскій Съвѣтъ.

Списаревски: (Чете запитванието къмъ Министерскій Съвѣтъ.)

«Ако Търновската конституция съ манифеста отъ 6-ий септемврий текущата година е дѣйствително възстановена: то на какво основание НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО вопреки чл. 7 и 8 отъ сжщата конституция продължава и днесъ да награвдава гражданскитѣ чиновници съ ордени».

М-ръ Цанковъ: Подиръ нѣколко дена ще отговора за това нѣщо.

Председателъ: На дневенъ редъ стои интерпелацията на г-на Шивачова.

Шивачовъ: Азъ се отказвамъ да я правя сега.

Председателъ: Тогава се заличава отъ дневний редъ

Сукнаровъ: Да се заличи отъ дневний редъ.

Шивачовъ: Заличете.

Председателъ: Сега ще помоля онѣзи г-да, които съставятъ комисията за горитѣ и пожаритѣ да кажатъ иматъ ли нѣщо готово за въ сжббота.

Списаревски: Законопроекта за горитѣ ще бжде за въ второто засѣдание.

Геровъ: Този законопроектъ и сега бѣше готовъ; нѣ понеже г-нъ Бобчевъ предлага да се напечата и раздаде на представителитѣ и тогава ще се изучи; ще се мине малко врѣме. (Шумъ между публиката).

Председателъ: Моля публиката да не прави такъвъ шумъ като излиза. Г-да представители, който иска думата да се обаждатъ защото е тъмно, и не се вижда.

Буровъ: Азъ искамъ думата.

Председателъ: Имате думата.

Буровъ: Г-нъ Бобчевъ заяви, да се напечататъ докладитѣ не на комисията за горитѣ, нѣ за тия комисии които избирахме сега. Комисията за горитѣ е вече свършила своята работа, и както и да е въ сжббота ще ни представи докладъ.

Списаревски: Доклада върху законопроекта за горитѣ е готовъ, и въ идущето засѣдание ще може да се чете.

Председателъ: Тогава на дневенъ редъ ще ажде туренъ за въ сжббота закона за горитѣ. Закона за пожаритѣ готовъ ли е?

Шивачовъ: Готовъ е.

Председателъ: Дето ще каже за дневний редъ на идущето засѣдание имаме първо, запитване отъ г-на Янева къмъ М-ра на Финанситѣ; послѣ, докладъ върху законопроекта за горитѣ, сжщо върху законопроекта за пожаритѣ. Тѣй имаме сега за сега.

Дуковъ: Азъ мисля, да се тури на дневний редъ или тѣй да кажа, че бѣ турена на дневний редъ, още отъ когато се отложи Събранието, — но незная какъ е промененъ днешний дневенъ редъ — едно мое запитване, което пмахъ къмъ г-на М-ра на Правосъдието и друго едно къмъ Мин. Съвѣтъ. За това да ми кажатъ, кога ще ми отговоратъ.

Председателъ: Г-нъ Дуковъ заявява, че ималъ едно запитване къмъ М-ра на Правосъдието и друго къмъ Мин.

Съвѣтъ. Чини ми се, че едното бѣше за отчислението на г-на Стаматова, другото бѣше за отчислението на г-на Георгова.

М-ръ Стоиловъ: Колкото за запитванието за бившия председател на Кассацията, ако помни Нар. Събрание, заявилъ съмъ още послѣдний пхтъ, че това не е мое дѣло, слѣдователно неможъ освѣнъ да представя на Нар. Събрание всичкитѣ документи касающи се до това нѣщо. Колкото до моето мнѣние по този въпросъ, мисля, че не може да има никаква важностъ, защото не е въпросъ, за който азъ да съмъ отговоренъ. Слѣдователно, съгласно съ общанието си, азъ ще представя въ бюрото всичкитѣ дѣла по този въпросъ.

Дуковъ: Азъ мисля и зная, че това не бѣше въ врѣмето на г-на Стоилова, но разбирамъ, че всѣки единъ М-ръ отговаря и за другитѣ негови преждебивши другари; той дава обяснения за формалноститѣ, които сж станали или не сж станали въ едно дѣло. И ако той не ги е научилъ добръ, може и по-послѣ да каже; само да ми се отговори. А колкото до Мин. Съвѣтъ, къмъ който имахъ запитване, на това никакъ не ми се отговори.

М-ръ Цанковъ: Трѣба по-преди да стане запитванието, послѣ ще можъ да отговоря. Нека стане запитванието, защото азъ незная нищо за това.

Дуковъ: Запитванието ми е дадено на бюрото писмено.

М-ръ Цанковъ: Азъ нищо не съмъ приелъ.

Шивачовъ: Азъ помня, че тогава г-нъ Дуковъ даде интерпелацията си на едно парченце книжка, безъ подписъ; но не помня, добръ да ли се препрати или си остана на масата тукъ. Но до колкото помня, едното запитване бѣше за Стаматова, другото за Георгова.

Дуковъ: Г-нъ Шивачовъ добръ помни, че е имало книжка малка. Тя не бѣше малка, но може да бѣде и голѣма съ малко писмо, то не значи, че като е по-малко написано, незаслужва да се зима въ внимание, но трѣбаше да се запазятъ всичкитѣ книжы. Той бѣше длъженъ тогава да я запази съ другитѣ бумажы и да я препрати на надлѣжното мѣсто, безъ да глѣда, да ли има моя подписъ или не. Малка или голѣма книжката, тя е въ бюрото и трѣба да се прочете и да се чуе.

Председателъ: Може да се прочете отъ протокола тамъ се намира. Всичкитѣ четени книжы се предаватъ на стенографическото бюро, за да ги преписва. Въ протокола ще се намѣри Вашата интерпелация.

Шивачовъ: Неразбирамъ, защо толкозъ много се говори, като Богъ знае какъвъ документъ се е изгубилъ. Азъ ка-

захъ, че вѣроятно бѣше пратена, само обяснихъ, че бѣше на едно парченце книжка. Ако е дадена, тя е пратена на надлѣжното мѣсто, и ние знаемъ, за какво бѣ. Тя бѣ за Стаматова и Георгова секретаръ на Мин. Съвѣтъ. Това можеше и сега да го повтори, ако го не е забравилъ.

Дуковъ: Тогава г-нъ Шивачовъ добръ помни запитванието ми. Най-сетнѣ тѣй бѣше, както каза той, и за това нека ми се отговори сега; ако ли не, може и по-късно, когато иматъ г-да м-ритѣ врѣме.

Председателъ: Добръ ще направите да повторите запитванието си, защото за Васъ не е главното, да се намѣри запитванието Ви, а да Ви се отговори.

Дуковъ: Сжщото е, което каза г-нъ Шивачовъ. Азъ по-помня. Едното ми запитване се отнасяше до отчислението на Стаматова, а именно на какво основание се е отчислилъ; ако сжществува законъ за чиновницитѣ, законъ който бѣше утвърденъ въ Русчукъ, то на какво основание сж отчислени, както Стаматовъ, тѣй и Георговъ, ако сжществува законъ за чиновницитѣ.

М-ръ Цанковъ: Ако бѣше прочелъ г-нъ Дуковъ доклада ми до НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО за отчислението на г. Георгова, щѣше да види, че азъ на основание закона за чиновницитѣ го отчислихъ; и г-нъ Георговъ, споредъ доклада ми, дѣйствително е отчисленъ на основание закона. А именно това е причина, защото той трѣбва да познава и французский языкъ, като секретаръ на Министерския Съвѣтъ; ще каже, че споредъ закона, той не е способенъ за тая служба.

Д-ръ Цачевъ: Тѣй като е въпроса за отчислението на г-на Стаматова, азъ ще помоля, да се запише на дневний редъ запитванието ми къмъ Мин. на Вжтр. Дѣла за неговото зачисление, защото зная, че е чуждъ поданникъ, и на основание 66-й чл. отъ конституцията не може да се назначава на никаква държавна служба безъ съгласието на Нар. Събрание.

Списаревски: Относително г-на Георгова, че той не знаелъ французски языкъ, азъ мисля, че не е достатъчна причина за отчислението му, защото въ Мин. Съвѣтъ не е необходимо да знае франц. языкъ. И послѣ, ако той 3 години прослужи като чиновникъ, то трѣбва една коммисия, която да разглѣда причината за отчислението му; а, като е отчисленъ, неможе ли да му се даде друга длъжностъ, за която нетрѣбва непременно да знае французски языкъ?

Дуковъ: Азъ направихъ едно просто запитване, и когато отговори г-нъ М-ръ, трѣбваше да ме попитате, да ли съмъ доволенъ или не. Но, на какво основание г-нъ Цан-

човѣ дохожда съ друга интерпелация по този въпросъ? Ако има да говори за г-на Стаматова нѣщо, да почака, до дѣто се свърши едно и послѣ да се начне друго. А г-нѣ Цачовѣ нѣма никакъ право да прави сиѣнка на моето запитване. Онова, което каза г-нѣ М-рѣ Цанковѣ, може да е тѣй. Може би човѣкѣтъ да не познава языка, и може би е нужно да се промени, но има единъ редъ какъ трѣбва да стане това. Чл. 43 отъ закона за чиновницѣтъ, ако се не лѣжа, казва, че, чиновникѣтъ като прослужи три год., може да се исчисли само тогава, ако попада подъ такава и такава категория; и тогава се назначава една коммисия отъ членовѣтъ на Дѣрж. Сѣвѣтъ, който тогава още сѣществуваше, членове на касацията подъ прѣдѣтелството на Н. ВИСОЧЕСТВО, и ако тя види, че впада подъ онѣзи категории, го отчисляватъ. Ако сѣ станѣли тѣзи формалности, азъ се задоволявамъ.

М-рѣ Цанковѣ: Ако искаме да влизаме въ подробности, то ще отидемъ много на дълбоко. Закона за чиновницѣтъ казва, че единъ чиновникъ се отчислява отъ служба съ коммисия тогазъ, когато не може да бѣде приетъ на никоя служба въ Бѣлгария. А когато просто не е способенъ за една служба, и се отчислява, то не ще каже, че за това нѣщо трѣбва коммисия; защото човѣка може да не е способенъ за тази служба, а за друга служба да е способенъ. Сега на друга служба трѣбва ли да се назначи г-нѣ Георговѣ, или не, то е другъ въпросъ. За г-нѣ Георговѣ азъ би могълъ да докажа, че нѣма право да има служба въ Бѣлгария.

(Едни гласове: Съгласни; други гласове: На какво основание? трети — доволни сме отъ отговора).

Шивачовѣ: Азъ мисля, че лицето, което, тѣй да кажа, прави запитване, защо е отчисленъ Иванъ или Драганъ, е длѣжно да изучи много добрѣ онова лице и неговитѣ способности, за което ще направи запитване. Вѣроятно г-нѣ Дуковѣ не знае даже, че г. Георговѣ не е служилъ три години за извѣстно дѣло. Освѣнъ това при неговото назначение, както каза г-нѣ Министрѣ Цанковѣ, не е сѣблуденъ закона за чиновницѣтъ, т. е. г-нѣ Георговѣ билъ назначенъ, при всичко, че не прѣтѣжавалъ изискуемитѣ качества за туй назначаване. Тѣй щото при назначаванieto му е нарушенъ закона за чиновницѣтъ и г. М-рѣ Цанковѣ е ималъ право да го отчисли. Освѣнъ това, ако захванемъ да подигаме въпроси, защо е отчисленъ Иванъ или Драганъ, то ще стоимъ 3 години и пакъ нѣма да издиримъ всичкитѣ тѣзи работи. Министра има право да назначава чиновници, които

намѣри за нужно, а туй не е работа на Народ. Сѣбрание. (Единъ гласъ: Има законъ). Това е моето мнѣние.

Геровѣ: Веѣжкиму е извѣстно, г-да, че М-ритѣ сѣ отговорни за своитѣ подвѣдомствени чиновници предъ Народното Сѣбрание. Тукъ гледамъ, че г. Дуковѣ подига въпросъ и г. М-рѣ на Вѣтрѣшнитѣ Дѣла отговаря и казва, че го отчислилъ на законно основание. Още казва, че може да намѣри друга служба за него, за която отговаря. Ако бѣше направилъ този чиновникъ нѣкоя погрѣшка, да ли не щѣше да попита г-нѣ Дуковѣ г-на Министра за тази погрѣшка. Ще каже, че г-нѣ Министрѣ отговаря предъ Народното Сѣбрание съгласно съ конституцията, а по свое сѣображение и по закона има право да го назначи на служба, или да го отчисли. Съ това може да се удовлетвори г. Дуковѣ и повече разисквания сѣ излишни.

Дуковѣ: Говорението на г-на Шивачова е извѣстно: слѣдъ като отговори г. М-рѣ, азъ щѣхъ да кажа, да ли се задоволявамъ, или не. Сега понеже чухъ тѣзи нѣща, задоволявамъ се. Но да ли е този чиновникъ за служба, или не, това трѣбва да го знае г. Министрѣ. Той трѣбва да познава тѣзи работи. Азъ нѣма да му отрѣка това. Но азъ мисля, че никой не може тукъ да ми отнеме правото, да запитвамъ като депутатъ, за разни работи по управлението.

Ако закона се тѣлкува тѣй, азъ тѣй не го разбирамъ. Азъ мисля, че споредъ закона трѣбва да се обнародва причината въ Дѣр. Вѣст., но споредъ мене въ този случай не се е упазило това. (Д-рѣ Цачевѣ: Благодарение на г. Дукова).

Списаревски: Съгласно съ думитѣ на г. Герова излиза, че Министра има право да зачислява и отчислява. Но работата е, да ли може да отчислява безъ веѣка причина. Ако чиновника не отговоря на една длѣжностъ, разумѣва се, че не може да му се даде. Но, ако не е заслужилъ нѣкой чиновникъ, то М-ра не може да се располага съ него както иска. Трѣба да има защо. Ако раздава М-ра службитѣ по своя воля, то да не ги раздава като милость на своитѣ хора. Ако нѣкой чиновникъ направи нѣкоя погрѣшка, то въ закона се предвиждатъ: забѣлѣжка, дисциплинарно наказание и най-послѣ отчисляване; а до дѣто не се преминатъ тѣзи фази, неправилно е да се отчисли.

Манафѣвѣ: Азъ не знамъ, кога въ едно учреждение се изискватъ нѣкои качества отъ единъ чиновникъ и тозъ чиновникъ по нѣкакви причини е зачисленъ тамъ по-напредъ, понеже правителството е имало нужда; на пр. при Министерскитѣ сѣвѣтъ имало нужда отъ чиновникъ, който да знае единъ чуждъ языкъ; защо да не може да се извади зачисленото тамъ, неправилно, лице?

Инакъ, какво трѣбваше да направи? Ако трѣбва споредъ казванието на г-нѣ Дукова и г-нѣ Списаревски да не се отчислява, или да не му се дава друго мѣсто съответствено съ неговитѣ способности, въ такъвъ случай трѣбваше М-ра да земе още единъ чиновникъ и да го турне тамъ да извършва това, което трѣбваше да се извършва отъ зачисленія по нужда. Разбира се, че М-вото или М-ра не щеше да направи послѣдното, защото въ бюджета не се предвижда. Трѣбваше да направи това, което е направилъ: да смѣни и отчисли одного, а да назначи друго. Очепъ просто. Факта е ясенъ! (Д-ръ Цачевъ: На вишегласие).

Дуковъ: Азъ се задоволявамъ, какво вишегласие?! Ти си се научилъ само на едно вишегласие, и когато спиишъ говоришъ за него.

Предсѣдатель: Тѣй като г-нѣ Дуковъ се задоволява съ отговора и глѣдамъ, че и Нар. Събрание е задоволено отъ обясненіята, които даде г-нѣ Министръ Цанковъ като Предсѣдатель на М-ский Съвѣтъ, то мисля, че по-нататашно разисквание по този въпросъ е излишно. (Гласове: Исчерпано е!)

Списаревски: Въ това отчисление е маличкѣкъ единъ секретъ.

Шивачовъ: Отъ гдѣ го знаешъ?

Предсѣдатель: Г-нѣ Списаревски не може да накара никого, да го каже, ако има нѣкакъвъ секретъ.

Списаревски: Съ зоръ не можъ.

Предсѣдатель: Има ли още нѣкои въпроси за идущий дневний редъ?

Манафовъ: Азъ искамъ да направи едно запитвание къмъ г-на Министра на Вътрѣшнитѣ Дѣла. И това да се тури на дневний редъ.

Предсѣдатель: Тѣй като днешний дневний редъ е исчерпанъ, а реда за идущето засѣдание е вече опредѣленъ, азъ мисля че другъ въпросъ за днесъ не остава. (Д-ръ Цачевъ: Не остава!)

Дуковъ: Струва ми се, че г-нѣ Цачевъ бѣше спомѣналъ че има да направи една интерпелация, то да не се забрави да се запише на дневний редъ.

Предсѣдатель: Обявявамъ днешното засѣдание за закрито. Бѣдъщето засѣдание ще има въ сѣбота въ 2 часа подиръ обѣдъ.

(Конецъ въ 5 часа 45 минута).

Предсѣдатель: **Д. Грековъ.**

Подпредсѣдатель: **Иванъ Симеоновъ.**

Секретаръ: **Н. Шивачовъ.**

ректоръ на Стенографическото Бюро: **А. Безеншекъ.**